

- ESSAY -

Doe ff relaxed

Waarom werken er niet meer vrouwen in de top van de financiële sector? Daar is eigenlijk maar één antwoord op: je zou als vrouw wel gek moeten zijn! Desalniettemin heeft de financiële wereld vrouwen hard nodig, zowel binnen de bedrijven als daarbuiten. Ik zie grote uitdagingen maar ook kleine oplossingen voor een stug dilemma.

TEKST ZAIRAH KHAN | FOTO SANDER FOEDERER

Als je *lean-in* mag geloven is het vooral aan de vrouwen zelf om zich de boardroom in te vechten. Ik werk zelf parttime, mijn man overigens ook. We zijn beiden standaard om 17.45 uur thuis en maken eten met de kinderen. Geen van ons beiden zou het met die instelling ver schoppen op de Zuidas. Maar ik zie om me heen ook potentiële Sheryl Sandbergs die wel die zestig uur willen draaien. Als zij nog geen plekje in de C-Suite hebben, waar ligt het dan aan? Een deel van het antwoord werd me onlangs duidelijk. Ik werd gevraagd mijn CV in te sturen voor een lijstje. "Het kan wel even duren", zei mijn contactpersoon. "Er moet natuurlijk wel eerst iemand weggaan." Je kunt wel leunen, maar dan moet er aan de andere zijde ook iets meegeven. Daar mankeert het aan.

Daarom zeg ik *lean-back*. Ja, mannen in de financiële sector zouden er goed aan doen om het stokje af en toe eens door te geven. Maar anders dan het spelen van stoelendans, betekent een beetje meer achterover leunen ook afstappen van de 'zestig-uur-per-week-norm' en al dat andere overspannen gedoe. Doe gewoon ff relaxed! Was het maar zo eenvoudig.

DE ONVERVULDE BELOFTE

De weerbarstige realiteit is dat de financiële sector deel uit maakt van de rest van de samenleving en economie. Keynes voorspelde ooit dat een toename in welvaart zou leiden tot een toename in welzijn, waaronder ook een kortere werk-

week. Het is de grootste onvervulde belofte van het kapitalistische systeem. Als consument en werknemer zijn wij immers dienstbaar aan het genereren van economische groei, niet andersom. Dit blijkt wel uit het feit dat wij in de afgelopen vijftig jaar steeds meer zijn gaan werken. Niet individueel maar wel op het niveau van gezinnen. Daar staat tegenover dat het gezinsinkomen nauwelijks is toegenomen. Omdat families in toenemende mate afhankelijk zijn van twee inkomens kan baanverlies niet langer opgevangen worden door de niet werkende partner (Elisabeth Warren, 2007). Schulden zijn eerder in zicht en bij niet betalen geldt het recht van de sterkste.

Als we de geleverde arbeid als investering beschouwen is er sprake van een verminderde ROI in combinatie met een hoger risico. Elke vermogensadviseur zou je vertellen dat deze situatie 'toxic' is. Dumpen die portfolio. Alleen is er geen analist die ons adviseert en geen markt met alternatieven. We hebben maar een economie en we moeten het ermee doen, als werknemers dan.

GEZOND VERSTAND

Als we de financiële sector beschouwen als het kloppend hart van dit systeem is het niet verrassend dat we hier de grootste excessen zien van deze toxiciteit. De afwezigheid van vrouwen in de top van deze sector is daarom eerder te beschouwen als een kwestie van gezond verstand dan als gebrek aan ambitie. Als we opnieuw ROI en risico in overweging nemen,

dan is er sprake van een behoorlijk offer: apenrotscultuur, lange uren, uitstellen kinderwens – met een zeer onzeker vooruitzicht op toekomstige beloning: winstdeling, echte invloed, vrijheid?

De financiële crisis laat het wankelen van het economisch fundament zien, niet alleen het falen van een groep doorge-slagen bankiers. De relatie geldt ook andersom. Door echte transformatie in het geldsysteem en haar instituties te be-werkstelligen is het te verwachten dat economie en samenleving daar grote baat bij hebben. Vrouwen zijn hierbij onont-beerlijk, juist vanwege hun afwezigheid tot nu toe. Dat klinkt paradoxaal maar laat ik deze stellingname verhelderen met een ander kwaad waar vrouwen zelden de hoofdrol in spelen: oorlog. Ik heb veel gesproken met vrouwen uit conflictlan-den. Wat mij in hun verhaal opviel was dat ze weliswaar zel-den onderdeel van het probleem waren, maar dat ze als van-zelfsprekend hun aandeel in de oplossing eisten.

Zijn het dan weer de vrouwen die de rotzooi mogen oprui-men? Ja, want ze zijn, misschien tegen wil en dank, belang-hebbende. Dat geldt voor de vrouwen die al in het 'systeem' werken – nu is de tijd om de geschreven en ongeschreven spelregels ter discussie te stellen. En voor nieuwkomers zoals ik waren er spelregels?

KLANT IS KONINGIN

Maar er is meer nodig. Waar mensen zo-als als ik weinig zeggenschap hebben, is er één groep vrouwen die dat wel heeft: klan-ten. Vrouwen worden wereldwijd steeds ka-pitaalkrachtiger, als werknemers, erfgena-men en bedrijfseigenaren. Deze trend zal zich nog verder doorzetten. Veel bedrijven doen hun best om hun producten beter toe te spitsen op de vrouwelijke groeiemarkt. De financiële sector blijft daarbij achter.

Vrouwen zijn wereldwijd zelfs ronduit ontevreden (Silverstein & Sayre 2009). Dat ze andere behoeftes hebben dan mannen blijkt uit onderzoek. Zo willen vrouwen meer dan mannen de financiële beslissing echt begrijpen (Barclays, 2009). Ook zouden ze met hun bank een relatie verlangen die verder gaat dan het puur transactionele (Global Banking Alliance, 2014). Een menselijke en begrijpelijke bank, daar zou de vrouw zich wel bij voelen. Dat vereist een kentering in cultuur en den-ken die de financiële sector goed zou doen, maar dan moeten vrouw en financiën elkaar wel wat vaker ontmoeten.

EEN BEETJE HEBZUCHT

Wat het betekent om man of vrouw te zijn wordt deels be-paald door de maatschappij: familie, vrienden, school, colle-

ga's en de 'samenleving' hebben allemaal een aantal grove ge-deelde noties die op dagelijkse basis op ons in werken. Als ik nu kijk naar waarden die doorgaans als vrouwelijk getypeerd worden – empathie, generositeit, bescheidenheid, rechtvaar-digheid, zorgzaamheid – dan staat daar één ding lijnrecht tegenover: *hebzucht*. Weinig vinden wij akeliger dan een heb-zuchtige vrouw. Neem Imelda Marcos met haar schoenen-kast. Dat beeld is zo sterk dat het zelfs de misdaden van haar man overschaduwde.

De bankier mag heus wat empathischer en bescheidener wor-den. Maar voor een kentering moeten we elkaar in het mid-den treffen. Dat betekent dat de gemiddelde vrouw ook wat hebzuchtiger mag worden, althans zich wat meer druk moet gaan maken over haar geld. Nog te veel vrouwen houden zich liever afzijdig van geldzaken, vreemd genoeg juist als ze er genoeg van hebben. Goeie doelen en sociaal verkeer zijn veel gepaster voor een dame. Onderhandelen over geld is niet heel ver verwijderd van het schoonmaken van de plee: dat laat je aan anderen over. Maar pas als vrouwen zich als klant laten gelden, zal de bankier moeten luisteren.

HET BESTE BESLUIT VOOR JOU

Los van maatschappelijke verwachtingen die gesteld worden aan mannen en vrou-wen, is het aan elk van ons individueel te bepalen aan welke zijde van het hebzucht spectrum we staan: te veel of te weinig. Persoonlijk zou ik er goed aan doen wat heb-zuchtiger te worden, want mijn prijskaart-je is nog veel te bescheiden. Ik maak er mijn missie van om de kloof tussen vrouwen en financiering te dichten. Dat heeft niet al-leen waarde voor de vrouwen in kwestie, maar des te meer voor de financiële sector. Ik werk er aan, zonder mezelf te verliezen in angst en kortetermijndenken.

Voor anderen – voor jou? – betekent het wellicht wat minder hebzuchtig te zijn om je relatie met geld weer in balans te brengen. Heb je het geld dat je verdient wel echt nodig of houdt het je eerder tegen? Doe eens iets gek-s met je bonus, geef hem terug/weg of investeer hem in een start-up. En kijk wat er gebeurt met jezelf en je omgeving. Misschien blijkt het wel het beste besluit dat je ooit hebt ge-nomen. Of geef je stoel op in de raad van bestuur en ga aan je memoires werken, doe leuke dingen met je kinderen. Als je een vervanger zoekt? Ik ben beschikbaar, tegen vergoeding. #lean back. ■

www.viveinvest.nl

Zairah Khan is founder van VIVEinvest en initiator van Bridge the Gap